

ZÁKLADNÍ ŠKOLA NOVÁ PAKA, HUSITSKÁ 1695
absolventská práce

Dětenice

Romana Kovtun

Vedoucí ročníkové práce: Mgr. Daneta Svobodová

Předmět: Český jazyk

Školní rok: 2013 - 2014

Prohlašuji, že jsem ročníkovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a materiálů. Všechny použité zdroje jsem citovala.

Souhlasím s tím, aby má ročníková práce byla k dispozici zájemcům o její studium.

V Nové Pace 13. 6. 2014

Obsah

1) Obsah	3
2) Úvod	4
3) Dětenice	5
I) Historie města	5
II) Zámek Dětenice	6
III) Pivovar Dětenice	8
IV) Středověká krčma	9
V) Resort Dětenice	11
4) Názory na Dětenice	11
5) Závěr	13
6) Fotografie	14
7) Zdroje	16

Obrázek 1 Krčma a pivovar (zdroj: Romana Kovtun)

2. Úvod

Úvodem bych se pokusila napsat záměr své práce. Vybrala jsem si tuto absolventskou práci proto, že už od svého dětství mám vztah k tomuto místu, prostředí i k práci v Dětenicích. Tento vztah trvá i nadále. Trávím zde volný čas nejen zábavou, ale i prací. Naskytla se mi možnost mít brigádu, která je pro mě možná pouze o víkendech a prázdninách. Mohu roznášet nápoje, pokrmy, ale také připravovat různé občerstvení. Tato práce, jako každá jiná, má svá pozitiva i negativa. Velkým kladem je životní zkušenost, ale třeba i nová přátelství. Velkým záporom je stres. Zaměřila jsem se na historii pivovaru a zámku a zároveň na nejasné historické pověsti týkající se okolí Dětenic.

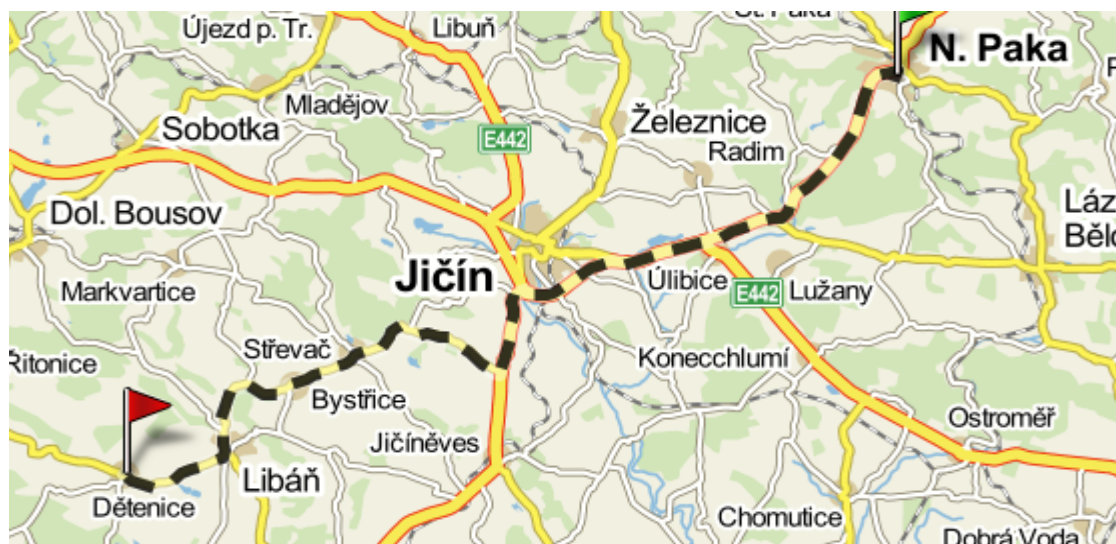

Zámek Dětenice (zdroj: obecdetenice.cz)

Obrázek 2

3. Dětenice

Zámek, pivovar i ona známá středověká krčma se nachází v Dětenicích. V této obci se nachází též základní škola a zároveň mateřská škola, sokolovna i další důležité budovy Dětenického resortu. Dětenice se nachází přesně 35 kilometrů od vchodu naší školy. Cestou bychom mohli pozorovat krásu našeho kraje, jako je třeba Zebín, z dálky Trosky, či Veliš nebo cestou i poměrně známé Staré Hrady.

Obrázek 3 Cesta z Nové Paky do Dětenic (zdroj: seznam.cz/mapy)

3. I) Historie města

Podle pověsti vznikly Dětenice za vlády knížete Oldřicha I., který projížděl se svou družinou krajem a zde potkal dva malé chlapce. Chlapců mu bylo líto, a proto se jich ujal, nechal pár svých lidí, aby se o chlapce starali a chránili je. Podle nalezených dětí byla prý zdejší osada pojmenována Dětinice – nyní Dětenice. Avšak první písemná zmínka o Dětenicích je z roku 1052. V roce 1295 zde postavil Beneš z Valdštejna a Dětenic gotickou tvrz. Od roku 1503 vlastnil Dětenice panský rod Křineckých z Ronova. V roce 1621 získal Dětenice Albrecht z Valdštejna, který je později vyměnil za jiná panství s Adamem z Valdštejna. Dětenice zůstaly v držení Valdštejnů až 100 let. Dále vlastnil zámek i panství Jakub Wimmer z Wiemmersberku. Roku 1808 koupil Dětenice baron Jan Filip Wessenberk. V roce 1873 Filip Wessenberk zemřel. Roku 1927 koupil Dětenice Ing. Emanuel Řehák. Podrobnější historii se zabývám v kapitole o Zámku Dětenice.

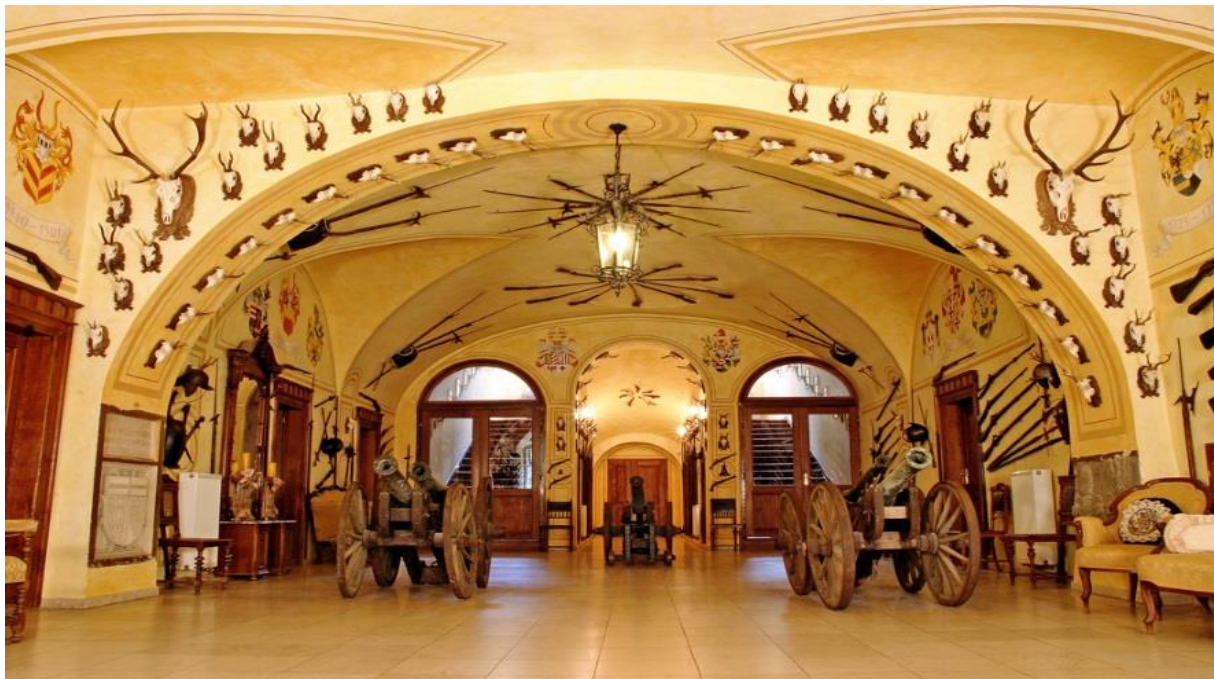
3 II) Zámek Dětenice

Jak už jsem výše zmínila, roku 1295 postavil v Dětenicích Beneš z Valdštejna a Dětenic gotickou tvrz, čímž začal psát bohaté dějiny tohoto zámku. Roku 1587, kdy Dětenicím vládl rod Křineckých z Ronova už 84 let, přestavěl Bohuslav Křinecký z Ronova gotickou tvrz na renesanční zámek. Po smrti Bohuslava Křineckého z Ronova spravovala zámek jeho žena Beatrice Zilvarová z Pilníkova, která ho potom přenechala svému synovci Jiřímu Křineckému z Ronova. Jiří postavil roku 1619 mohutnou věž, která se zachovala takřka v původní podobě. Od roku 1621 zámek získal Albrecht z Valdštejna, ale zámek se mu zřejmě nehodil a vyměnil ho s příbuzným Adamem z Valdštejna. Dále vlastnil zámek i panství Jakub Wimmer z Wiemmersberku. Roku 1808 koupil Dětenice baron Jan Filip Wessenberk. V roce 1818, dostavil 2. patro obou křídel. Roku 1873 se Filip Wessenberk zastřelil ve Vídni, protože byl obviněn z vlastizrady. Jelikož byl maltézský rytíř, tak ve své závěti odkázal zámek Řádu maltézských rytířů. Zámek Dětenice byl jediným zámkem v Čechách, který kdy řád vlastnil. V roce 1903, po velkých úpravách i stavbě první železnice v Dětenicích, maltézští rytíři prodali zámek židovskému velkoprůmyslníkovi Adolfu Blochovi. Bohužel jeho syn Rudolf Bloch prohrál celé jejich jmění na burze. V roce 1927 koupil v dražbě Dětenice Ing. Emanuel Řehák, který část zámku zpřístupnil veřejnosti. Roku 1948 byl Řehákův majetek znárodněn. Kolem roku 1950 v zámku zavedli dívčí zahradnickou školu. Od roku 1958 tu byla internátní škola pro chlapce. V roce 1989 byl zámek zavřen pro nedostatek financí na opravdu. Přišel rok 1998 a zámek koupil nynější majitel pan Ondráček. Po rozsáhlé, ale šetrné rekonstrukci zpřístupnil zámek opět veřejnosti.

Obrázek 4 Zámek Dětenice (zdroj: Google)

Dětenický zámek má dohromady 14 místností, které jsou zpřístupněny veřejnosti. Konají se tu prohlídky obyčejné, nebo strašidelné, které jsou, podle mého názoru, příliš hlučné na takový poklidný zámek.

Obrázek 5 Vstupní hala (zdroj: Google)

Obrázek 6 Taneční sál (zdroj: Google)

Obrázek 7 Strašidelná prohlídka (zdroj: detenice.cz)

3. III) Pivovar Dětenice

První zmínka o vaření piva v Dětenicích pochází z roku 1307 za panování Beneše z Valdštejna a Dětenic. K tomuto období se váže pověst o loupeživém rytíři Arturovi, který do Českých zemí přišel odněkud ze severu a který se svou bandou přepadal vesnice. Vždy vtrhl do vyhládnuté vesnice, pobil všechny muže, ženy a děti. Na živu nechal jen mladé panny. Při každém úplňku si Artur vybral vždy tu nejkrásnější pannu, která mu musela podle jeho tajného receptu uvařit zázračné pivo lásky. Aby se recept nikdo nedozvěděl, nechal ubohé panně vždy vyříznout jazyk. Pivo nechal ležet do příštího úplňku. Pivo mělo prý dávalo sílu i chuť na sexuální hrátky. Ačkoliv byl krutý a velmi drsný člověk, po jeho nápoji toužil kde kdo. Takto se mu dařilo až do roku 1307, kdy své meče zkřížil s Benešem z Valdštejna a Dětenic. Jelikož chtěl Beneš vlastnit recept na nápoj lásky, nechal mučit a trestat Artura tak dlouho, až mu recept pověděl. Recept vyzkoušel díky své dceři, ještě panně, jednoho úplňkového večera. Od té doby bylo pivo vždy vařeno za úplňku. V roce 1790 byla hrabětem Clam-Gallasem postavena budova varny s ležáckými sklepy, spilkou a ledárnou. V roce 1822 nechal baron Wessenberg přistavět sladovnu. Poslední stavební úpravy, převážně na sladovně proběhly koncem 19. století za maltézských rytířů. V roce 1903 koupili pivovar velkoprůmyslníci, majitelé cukrovarů bratři Blochové. V roce 1927 koupil pivovar stavitel a podnikatel Ing. Řehák, který ho pronajal sládkovi Čeňkovi Petákovi, který pivo přímo hýčkal. Přesto se spotřeba piva rok od roku zmenšovala. Za celou dobu vaření piva v pivovaru se čísla od 1000 hektolitřů zvýšila až na 12 000 hektolitřů ročně. Avšak od zmíněného roku 1927 se číslo pohybovala okolo 6 000

hektolitřů. Roku 1948 začalo znárodňování a pozdější rušení mnoha pivovarů. Dětenický pivovar byl zavřen roku 1955. V roce 2000 ho koupil pan Ondráček a obnovil výrobu piva.

Obrázek 8 Varna pivovaru (Zdroj: Romana Kovtun)

Obrázek 9 Tmavé pivo lásky (Zdroj: Romana Kovtun)

3. IV) Středověká krčma Dětenice

Tato restaurace byla založena roku 2001. Časy se mění a i tato krčma už si prožila své, ale přesto je to místo, kde člověk když chce a opravdu si bude užívat všechno, co mu nabízí, bez problémů se přenesení zpět do dob středověkých, kdy se opravdu tančilo na stolech, chrlič plivali oheň a od ďábla čistili ženy jakéhokoliv věku. Samozřejmě se vše musí brát s rezervou. Za celý rok pobývání v této krčmě jsem měla možnost zaslechnout pár povídaček. Například, že se po předním sále až na kamenný sál prošla bílá postava, nebo že si kdosi rád pohrával s okny horní krčmy, která byla mimochodem už velice dobře zamčená. Někteří i povídali, že „kostnice“ jak tomuto sálu zde říkáme, není zvláštní jen díky lebkám na stěnách. Říká se, že má ve zdi ukrytá těla mrtvých osob. Jestli je to pravda, nebo ne netuším, ale je to zvláštní a vždy když se na tuto krčmu podívám v noci za svitu obyčejných žárovek, vypadá opravdu neobyčejně. Je to taková mohutná stavba s tajemstvím.

Obrázek 10 Pohled na pivovar a krčmu (Zdroj: Romana Kovtun)

Obrázek 11 Krčma (Zdroj: Google)

3. V) Resort Dětenice

Ačkoliv jsou Dětenice poměrně malá ves, najde se zde šest budov, které patří do resortu. Hotel a pizzerie Rustikal, Středověký hotel, u kterého je navíc i možnost navštívit peklo a který je postaven od roku 2007, zámek, krčma, zámecký pivovar a dům plný suvenýrů. Samozřejmě nesmím zapomenout na velice napínavé rytířské turnaje skupiny Ordo Kromen, které se konají kousek od samotného zámku. Na tato místa se za rok přijede podívat 50 000 – 80 000 lidí. Mezi ně patří samozřejmě Češi, ale také Angličané, Němci, Rusové, Turci a spousta jiných národností, které toto místo zaujalo díky příbuzným nebo známým.

4. Názor na Dětenice

Dovolila jsem si k této práci přidat i názor mých dvou známých na Dětenice a samozřejmě i můj názor, protože už rok navštěvuji toto místo skoro každý víkend. První jsem vyzpovídala Radka Kulawiaka. Tento muž měl možnost navštívit krčmu (program) a pivovar a toto je jeho názor: „Prostředí krčmy bylo příjemné a dobové. Jídlo bylo výborné a cena odpovídala kvalitě i množství. Zdejší pivo byla radost

ochutnat, protože mé chuťové pohárky zažily opět něco jiného. Na zdejší obsluze se mi líbilo oblečení ve stylu středověku. Mluva byla drsná, avšak v dané situaci vhodná. Program se zdál místy nevhodný, ale chápu, že středověk byl drsnější, než bychom si mohli sami myslet. Nejvíce mě zaujala Ohnivá show. Mezi přestávkami v programu jsme krátce navštívili i pivovar. Tam se mi líbila expozice řemesel spojená s výrobou piva. Můj celkový dojem z Dětenic je kladný a rád se sem opět podívám.“

Dále jsem se zeptala ženy, která má možná trochu podobný, ale stále odlišný názor. Její jméno je Lesia Sirová a zde je její názor: *„Prostředí v krčmě na mě působilo opravdu historicky. Nebyl tudíž problém představit si opravdový středověk. Jídlo bylo podle mého názoru vynikající a bylo vidět, že si dal kuchař záležet. Dětenické pivo bylo dobré. Z obsluhy jsem měla zvláštní pocit. Byla drsná a to, jak ti lidé vypadali, mi napomáhalo ještě více představit. Z programu mě zaujala živá hudba a tanečnice, které se skvěle pohybovaly do rytmu středověké hudby. S překvapením jsme se pak vydali do půdních prostorů, kde se nacházel pivovar. Pivovar byl zajímavý a takto kladně bych hodnotila zámek s jeho zahradou i vybavení středověkého hotelu. Také jsem měla možnost navštívit kolbiště. Turnaje se mi líbily snad úplně nejvíc z celého resortu. Z rytířů bylo cítit odhodlání, síla i strach. Představení provázel i specifický humor.“*

A nakonec se vyjádřím i já: Na krčmu jsem měla vždy pozitivní názor. Toto místo mi přišlo tak originální a lepší lidé by tu snad nemohli pracovat. Oni jsou jeden z největších důvodů, že tam jsem, že mi to místo chybí. To prostředí mě natolik změnilo, že si ani nedokážu představit, že bych tam nebyla. Občas si říkám: „Co by ze mě asi bylo, kdybych tam nebyla a nezažila tolik věcí?“ a nejspíš je to pravda. Jak hodně bych byla jiná než teď? Na zámek i pivovar mám také kladný názor. Tato dvě místa prožila tolik věcí a i nadále vypadají skvěle. Někdy bych se chtěla i vrátit do dob samých začátků, abych dokázala lépe porovnat rozdíl. O ostatních místech ani nepíši, protože bych se nerada opakovala. Toto místo mi prostě dalo tolik zkušeností, vzpomínek i lásku, že bez něj jako bych nebyla. Ačkoliv kritiku v mé mysli bych také našla. Velikým mínusem je stres, dřina a občas opravdu promarněné hodiny, dny strávené na tomto místě. Objeví se tu lidé dobří, ale také tací, kteří si neváží toho, co mají a stále si jen stěžují. Nikdy pořádně nepoznám, jestli to tak myslí, nebo ne.

Obrázek 12 Jedna z figurín v pivovaru (Zdroj: Lesia Sirová)

Obrázek 13 Ohnivá show (Zdroj: Jana Časová)

5. Závěr

Závěrem bych chtěla napsat, že mi tato práce dala více, než jsem čekala. Už druhý den devátého ročníku jsem přesně věděla, co bych chtěla mít za absolventskou práci, ale že se rozhodnu vypracovat ji takto, jsem v září vůbec nevěděla. Přece jenom jsem ráda, jak tato práce vypadá a co všechno mi dala. Dozvěděla jsem se věci ohledně celého resortu. Seznámila se s dalšími lidmi, podívala jsem se na prohlídky, a to nejen jednou. A vlastně i tato práce mě přiměla dát si cíl zkusit nejen obsluhovat, ale i provázet po pivovaru nebo zámku. Díky této práci jsem si vlastně uvědomila, jak moc mám Dětenice ráda, ačkoliv jsem zvědavá, jak budu mluvit za pár let, je to pro mě jedna velká životní zkušenost.

Obrázek 14 Romana Kovtun (Zdroj: Lesia Sirová)

6. Fotografie

Obrázek 15 Kancelář pana Ing. Emanuela Řeháka (Zdroj: Lesia Sirová)

Obrázek 16 Rytíř Jaromír (Zdroj: Lesia Sirová)

Obrázek 17 Hotel a pizzerie Rustikal (Zdroj: Romana Kovtun)

Obrázek 18 Krčmář Roman, nebo jak mu někteří říkají i Zikmund (Zdroj: Lesia Sirová)

7. Zdroje

<http://www.detenice.cz/>

<http://www.obecdetenice.cz/historie/>

Průvodcovské texty k prohlídkám zámku a pivovaru, úschovna a vlastní textů – Zámek Dětenice.

Fotografie – vlastní, Google, Seznam – mapy.cz